

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 12. september 2012 truffet vedtak i

Sak nr: 31/12 (arkivnr: 201200423-13)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Bjørge Tørresdal

Offentlighet: I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagerens navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder dommerens saksbehandling.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 2. mars 2012 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt dommer B som ved brev av 8. mai 2012 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved e-poster av 14. mai og 29. mai 2012. Domstolleder ved X er orientert om klagen.

Klager ble i brev av 24. april 2012 varslet om mulig delvis avvisning av klagen, samt informert om at det ligger utenfor Tilsynsutvalgets mandat å vurdere om en rettsavgjørelse er en nullitet.

Saksfremstilling:

Y forliksråd avsa den 9. juni 2011 dom i sak mellom klager og hennes tidligere ektefelle. I en e-post til X tingrett av 29. juli s.å. begjærte klager dommen overprøvd. I planmøte som ble avholdt 11. november 2011 ble hovedforhandling berammet til 11. januar 2012. I brev av 8. desember 2011 varslet klagers prosessfullmektig at hun hadde fratrudd som klagers advokat.

I e-post av 27. desember 2011 bad klager om at saken ble utsatt i seks måneder ettersom hennes prosessfullmektig hadde trukket seg og hun hadde behov for tid for å finne en ny. Innklagede besluttet den 5. januar 2012 at hovedforhandling ville bli avholdt som planlagt da verken vilkårene for gyldig fravær eller for omberamning var til stede.

Det var en telefonsamtale mellom klager og innklagede den 6. januar 2012. I e-post av 9. januar 2012 bad klager på nytt om at saken ble utsatt blant annet fordi hun opplyste at hun ikke kunne føre saken selv på grunn av akutt fare for liv og helse. I påfølgende mailer av 10. januar oversendte klager legeerklæringer fra 2008 og 2009.

Innklagede kontaktet klagers fastlege om morgenen den 11. januar 2012, og sendte deretter klager en e-post der det fremgår at saken ville bli avholdt denne dagen som planlagt i og med at klager ikke hadde gyldig fravær. Klager møtte ikke, og innklagede avsa samme dato kjennelse hvor klagers søksmål ble avvist.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Grunnet sykdom kan klager ikke opptre som selvprosederende. Til tross for flere begjæringer om omberamning fastholdt innklagede at klager skulle prosedere selv. Innklagede synes mer opptatt av motpartens krav om å få avvirket saken, enn for å sørge for en rettferdig prosess. Det var uforholdsmessig byrdefullt å skaffe ny prosessfullmektig 14 dager før jul.

Innklagede henvendte seg til klagers fastlege pr. telefon. Alvoret tatt i betraktning, burde innklagede ha henvendt seg skriftlig, eks. via faks, og henvendelsen burde inneholdt nøyaktige forespørsler. Innklagede unnlot å spørre fastlegen om klager var frisk nok til å prosedere saken selv, men stilte kun spørsmål om klager var frisk nok til å møte i retten.

I telefonsamtale mellom klager og innklagede uttalte innklagede direkte at klager kom til å tape saken. Klagers tidligere prosessfullmektig har også sagt til klager at hun hadde liten eller ingen sjanse til å vinne frem i saken. Det er påfallende at klagers tidligere advokat og innklagede var helt i samsvar med hverandre.

I telefonsamtalen uttalte innklagede også at klagers tidligere prosessfullmektig er flott, flink og ryddig, og at innklagede holdt det som mest sannsynlig at det var klagers ansvar at prosessfullmektigen fratrådte. Innklagede uttrykte også at saken var så opplagt og enkel at klager ikke hadde behov for advokat.

Tingretten opplyste aldri klager om at hennes henvendelse til tingretten var å anse som en stevning. Retten avslo også all form for veiledning frem til prosessfullmektig meldte seg.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Etter å ha innhentet saksdokumentene fra forlikrådet, sendte innklagede et brev til klager den 16. august 2011 og informerte om at dommer fra forlikrådet skal overprøves ved søksmål. Innklagede ba samtidig om at klager redegjorde for ulike spørsmål vedrørende tvisteloven § 9-2 fjerde ledd. Brevet ble ikke besvart av klager.

Retten fikk den 14. oktober 2011 melding om at klager hadde antatt prosessfullmektig. Dette medførte at planmøte som var berammet til medio oktober ble utsatt til medio november. Innkalling til hovedforhandling ble sendt prosessfullmektigene umiddelbart etter planmøtet. Den ble videre sendt klager på nytt, etter at retten hadde fått beskjed om at klagers advokat hadde trukket seg.

Innklagede ringte klager den 6. januar 2012 for å gi henne veiledning om hva som kom til å skje samt orientere hvordan hun skulle forholde seg som selvprosederende. Det ble en lang samtale og innklagede kan ikke huske alt som ble sagt. Innklagede avviser at hun sa at klager kom til å tape saken. Hun informerte imidlertid klager om reglene i ekteskapsloven, om frister for søksmål og om prosessrisiko. Klager omtalte sin tidligere prosessfullmektig på en negativ måte, og innklagede sa nok at hun var ansett for å være en dyktig og redelig advokat. Innklagede hadde ikke hatt kontakt med prosessfullmektigen forut for denne telefonsamtalen.

Klager opplyste innklagede senere om at denne telefonsamtalen ble tatt opp på bånd. I en SMS til innklagedes private telefon har klager blant annet gitt uttrykk for at hun ikke aktet å bruke opptaket dersom hun ikke måtte, og at alt ville slettes dersom saken ble omberammet. Klager sendte innklagede en e-post så sent som 16. mars 2012 hvor hun skrev: *"Jeg legger ikke ut noe på youtube, du sier ikke noe galt egentlig, du er faktisk uvanlig tålmodig... du kan få kopi av hele opptaket vedlagt."*

Innklagede ringte klagers fastlege fordi klager ikke hadde fremlagt noen oppdatert legeerklæring i forbindelse med at hun påberopte seg helseproblemer som fraværsgrunn. Formålet var å få en vurdering av relevansen av de fremlagte attestene fra 2008 og 2009, sett i forhold til den aktuelle helsetilstanden. Innklagede kan ikke huske hvorvidt hun opplyste til legen om klager hadde prosessfullmektig, men antar at hun redegjorde for saken og klagers grunner for å be om utsettelse. Det er vanlig at slike utfyllende opplysninger om legeattester innhentes telefonisk, da forfall normalt oppstår akutt kort tid før rettsmøter.

Klager har også i ettertid sendt innklagede en rekke e-poster der hun blant annet har krevd veiledning om en rekke ulike tema. Innklagede anser at hun etter beste evne har forsøkt å veilede klager i hennes mange henvendelser.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptre i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen, prosessledelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Klager har blant annet anført at dommeren ikke omberammet saken og dermed ikke tok tilstrekkelig hensyn til hennes vanskeligheter med å opptre som selvprosederende. Det er også påpekt at innklagede ikke sørget for å få spørsmålet om hennes helsetilstand tilfredsstillende belyst da hun kontaktet hennes fastlege.

Dette er forhold som gjelder dommerens saksbehandling og rettslige vurderinger og som kan brukes som ankegrunn. Tilsynsutvalget har dermed ikke myndighet til å vurdere disse ankepunktene mot dommeren. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder dommerens saksbehandling.

Klager har videre anført at dommeren har vært forutinntatt og dermed opptrådt i strid med god dommerskikk. Det fremgår av klagen at innklagede i en telefonsamtale skal ha uttalt at klager hadde liten sjanse til å vinne fram i saken. Klager har for øvrig påpekt at det er påfallende at både dommeren og klagers tidligere advokat hadde sammenfallende syn på saken. Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

Det framgår av Etske prinsipper for dommeratferd at en dommer ikke skal være forutinntatt/partisk, jf. pkt 3 som lyder slik:

"En dommer skal være og framtre som upartisk og opptre slik at det ikke med rimelighet kan stilles spørsmål ved dommerens nøytralitet.

En dommer må ikke gi uttrykk for forhåndsstandspunkt i saker han eller hun har under behandling eller som det er nærliggende at dommeren kan få til behandling."

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget, om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174.

Det må være påvist konkrete forhold, f.eks. i form av utsagn eller annen klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak.

Tilsynsutvalget kan ikke se at slike forhold er sannsynliggjort. Ut over klagers påstand i klagen om at innklagede har vært forutinntatt, foreligger det ingen opplysninger i saken som støtter opp under klagers beskrivelser. Det er derved ikke grunnlag for å konkludere med at innklagede har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder dommerens saksbehandling.
2. Det foreligger forøvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.